

מבט לאיראן

20 באוקטובר – 3 בנובמבר, 2019

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

◀ תגובות בכירים איראנים להריגת מנהיג דאעש, אבו-בכר אלבגדאדי, שיקפו ניסיון איראני להמעיט מחשיבות הפעולה האמריקאית ולייחס אותה לשיקולים פוליטיים פנים-אמריקאים. בכירים איראנים הדגישו, כי הריגת אלבגדאדי אינו מבשר את סופו של ארגון דאעש, שהוא, לטענתם, "יציר כפיה" של ארה"ב.

◀ איראן בירכה על ההסכם, שהושג בין נשיאי רוסיה ותורכיה, בנוגע לנסיגת המיליציות הכורדיות בצפון-מזרח סוריה, והביעה תקווה, כי ההסכם יאפשר להסיר את דאגותיה הביטחוניות של תורכיה ולשמר את הלכידות הטריטוריאלית בסוריה.

◀ בעקבות הפגנות המחאה בלבנון ובעיראק, האשימו בכירים איראנים, ובראשם מנהיג איראן ח'אמנהאי, את ארה"ב, ישראל וערב הסעודית בליבוי ההפגנות. התגובות באיראן משקפות חשש גובר מפני התערערות הסדר הפוליטי הנוכחי בלבנון ובעיראק והשלכותיה האפשריות על אינטרסים איראנים. חידוש המחאה בעיראק מעורר בטהראן חשש מיוחד, לאחר שמפגינים בדרום עיראק השמיעו קריאות בגנות איראן ומעורבותה בעיראק, כיתרו את הקונסוליה האיראנית בכרבלאא' וקרעו את תמונתו של מנהיג איראן. דובר משרד החוץ האיראני הצהיר, כי איראן עוקבת בדקדקנות אחר ההתפתחויות בעיראק. עורך היומון הרדיקלי כיהאן קרא לצעירים העיראקים להשתלט על שגרירויות ארה"ב וערב הסעודית בבגדאד האחראיות, לדבריו, לארגון המהומות.

◀ על רקע המאמצים הנמשכים לסיום מלחמת האזרחים בתימן, נפגש שר החוץ האיראני זריף בטהראן עם דובר המורדים החות'ים בתימן ודן עימו בהתפתחויות האחרונות במדינה ובניסיונות להגיע להסדר מדיני.

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

◀ תגובות בכירים איראנים להריגת מנהיג דאעש, אבו-בכר אלבגדאדי, שיקפו ניסיון איראני להמעיט מחשיבות הפעולה האמריקאית ולייחס אותה לשיקולים פוליטיים פנים-אמריקאים. דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), אמר בתגובה להריגת אלבגדאדי, כי מי שהרג את דאעש היו צעירי "ההתנגדות", העמים והממשלות בסוריה ובעיראק בתמיכת הרפובליקה האסלאמית של איראן. הוא ציין, כי איראן אינה רואה בהריגת מנהיג הארגון את סופם של הטרור ושל דאעש ומזהירה מפני מאמצי ארה"ב לארגן מחדש את שרידי הארגון שנתרו באזור. מוסוי טען, כי הריגת אלבגדאדי אינו עניין משמעותי ונבעה משיקולים פוליטיים פנימיים הקשורים לבחירות המתקרבות בארה"ב (אירנ"א, 28 באוקטובר 2019).

◀ דובר הממשלה, עלי רביעי (Ali Rabe'i), הגיב להריגת אלבגדאדי בציוץ בחשבון הטוויטר שלו (27 באוקטובר 2019) בו טען, כי מותו הוא סופו של סמל הטרור ההרסני, אך לא יביא לסיום תופעת דאעש, כשם שהריגת אסאמה בן-לאדן לא ייבשה את שורשי הטרור. הוא ציין, כי חיסול הטרור הדאעשי מחייב ייבוש שני מקורות הגידול של הארגון: הפטרו-דולרים של האזור והמחשבה הכופרת הסונית.

◀ שר התקשורת האיראני, מחמד-ג'ואד אד'רי ג'הרמי (Mohammad Javad Azari Jahromi), ציץ בתגובה להודעת הנשיא טראמפ על הריגת אלבגדאדי, כי "אין זה עניין גדול להרוג את יציר כפיך" (חשבון הטוויטר של שר התקשורת האיראני, 27 באוקטובר 2019).

"עם הריגת אלבגדאדי, הנפט של סוריה הוא שלנו"
(תסנים, 28 באוקטובר 2019)

◀ דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), בירך על ההסכם, שהושג בין נשיאי רוסיה ותורכיה, בנוגע לנסיגת המיליציות הכורדיות בצפון-מזרח סוריה לעומק שלושים ק"מ מהגבול התורכי. מוסוי תיאר את ההסכם כ"צעד חיובי להשבת היציבות והשקט באזור". הוא הביע תקווה, כי ההסכם יאפשר להסיר את הדאגות הביטחוניות של תורכיה ובמקביל לשמר את הלכידות הטריטוריאלית בסוריה. הוא הדגיש את הצורך ביציאת הכוחות האמריקאים מהאזור לשם השבת הביטחון (איסנ"א, 23 באוקטובר 2019).

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זרפי (Mohammad Javad Zarif), אמר במסיבת עיתונאים משותפת עם שרי החוץ של תורכיה ורוסיה בד'נבה, כי איראן תישאר בסוריה כל זמן שסוריה מעוניינת בכך. הוא ציין, כי איראן סבורה שכל שטחה של סוריה צריך להיות בשליטת הכוחות הסורים וממשלת סוריה, שתהיה אחראית לשמירת הביטחון במדינה ולאורך גבולותיה. בהודעה משותפת הדגישו שלושת שרי החוץ את מחויבותם לריבונותה, לעצמאותה, לאחדותה וללכידותה הטריטוריאלית של סוריה ובירכו על תחילתה פעילותה של ועדת ניסוח החוקה (אירנ"א, 30 באוקטובר 2019).

**מסיבת העיתונאים של שרי החוץ של איראן, תורכיה ורוסיה
(תסנים, 30 באוקטובר 2019)**

◀ בהתייחסות איראנית רשמית ראשונה להפגנות המחאה בלבנון, הצהיר דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), כי איראן אינה מתערבת בענייניה של לבנון ומתנגדת להתערבות זרה בעניינים הפנימיים של מדינות אחרות. הוא הביע תקווה להשבת הרגיעה ללבנון תוך תיאום ושיתוף פעולה בין כל המפלגות, הקבוצות והאישים הפוליטיים בלבנון (פארס, 21 באוקטובר 2019).

◀ בעקבות התפטרות ראש הממשלה סעד אלחרירי, הביע מוסוי תקווה, כי "העם והממשלה בלבנון יעברו את התקופה המסוכנת והרגישה הזו בהצלחה". הוא הדגיש, כי איראן רואה צורך באחדות בין כל העדות, המפלגות והאישים בלבנון כדי לשמור על היציבות והביטחון במדינה ולספק מענה לדרישות הלגיטימיות של אזרחי לבנון באווירה רגועה (תסנים, 29 באוקטובר 2019).

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זריף (Mohammad Javad Zarif), התייחס, אף הוא, להתפתחויות בלבנון ואמר, כי איראן ניצבה תמיד לצד העם והממשלה בלבנון וסבורה, כי השמירה על הביטחון, השלום והיציבות אפשרית על-ידי הבטחת צרכיהם וזכויותיהם הלגיטימיות של האזרחים. הוא קרא לממשלה ולמפלגות בלבנון להפוך את ארצם לבטוחה וליציבה יותר (איסנ"א, 21 באוקטובר 2019).

◀ בהתייחסות ראשונה להפגנות המחאה בלבנון ובעיראק, האשים מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, את אויבי איראן בניסיון לערער את הביטחון והיציבות באזור. בנאום בטקס צבאי בטהראן אמר ח'אמנהאי, כי ארה"ב ושירותי המודיעין המערביים פועלים בתמיכה כספית של "המדינות הריאקציוניות" באזור כדי לשלול מהאזרחים בכמה ממדינות האזור את ביטחונם. הוא ציין, כי אלה הדואגים לעיראק וללבנון צריכים בעדיפות ראשונה לטפל בחוסר הביטחון, שיצרו ארה"ב ובעלות בריתה במדינותיהם. ח'אמנהאי הוסיף, כי דרישות האזרחים בלבנון ובעיראק מוצדקות, אך עליהם לדעת, שניתן לממשן אך ורק במסגרת המנגנונים החוקיים של ארצותיהם (פארס, 30 באוקטובר 2019).

◀ בתוך כך, האשימו כלי תקשורת איראנים המזוהים עם הימין השמרני את ערב הסעודית, ארה"ב וישראל בליבוי ההפגנות בלבנון. העיתון ג'ואן (Javan) טען (21 באוקטובר 2019), כי האירועים האלימים בעיראק ובלבנון הם תוצאה של ניסיון מצד ערב הסעודית להפיל את הממשלות בבגדאד ובבירות, בעלות בריתה של איראן. נוכחותם והשפעתם הגוברת של הכוחות המקורבים לאיראן בלבנון ובעיראק, תבוסת דאעש בסוריה,

יצירת הציר מטהראן לים התיכון ותבוסת ערב הסעודית בתימן, הן שהובילו לניסיון מצד ערב הסעודית להפיל את הממשלות בלבנון ובעיראק ולפתוח חזית עימות חדשה נגד איראן, שתוכל להחליף את תימן.

◀ העיתון ח'ראסאן (Khorasan) טען, אף הוא, למעורבות זרה בהפגנות בלבנון. במאמר פרשנות, שהתפרסם בעיתון (21 באוקטובר), נכתב, כי ההפגנות בלבנון החלו אומנם מסיבות כלכליות, אך ל"מוסד" ול-CIA היה תפקיד חשוב בהפיכתן לאלימות ובניצול המשבר הכלכלי כדי להטיל את האחריות למצב על חזבאללה.

◀ סוכנות הידיעות האיראנית תסנים ציטה (26 באוקטובר 2019) דיווח, שהתפרסם באתר אלעהד המזוהה עם חזבאללה, לפיו שגרירות איחוד האמירויות הערביות בבירות מממנת את ההוצאות הלוגיסטיות של המחאה, ובכלל זה את אמצעי התחבורה, מערכות ההגברה, דגלי לבנון, שירותי הרפואה ואספקת המים והמזון למפגינים. כמו כן משלמת השגרירות, על-פי דיווח זה, 100 דולר לכל מפגין במהלך היום ו-150 דולרים לכל מפגין במהלך הלילה.

ארה"ב, סעודיה וישראל "גולשות על גבי דרישות הציבור בלבנון ובעיראק" (תסנים, 26 באוקטובר 2019)

◀ בצל ההפגנות בלבנון, טען יו"ר התנועה הלבנונית לשינוי דמוקרטי, אלי מחפוד (Eli Mahfoud), כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, הגיע לבירות. בציף, שפרסם בחשבון הטוויטר שלו (23 באוקטובר 2019), תהה מחפוד האם ביקור סלימאני ללבנון קשור לדברי מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, בדבר הצורך למנוע את הפלת הממשלה הלבנונית. לדיווח על הגעת סלימאני ללבנון אין אישור מכל מקור אחר.

המעורבות האיראנית בעיראק ובתימן

◀ עם חידוש המחאה בעיראק, שבו בכירים ואמצעי תקשורת איראנים והאשימו את ארה"ב ובעלות בריתה בליבוי ההפגנות. במהלך ההפגנות בדרום עיראק נשמעו קריאות בגנות המעורבות האיראנית בעיראק ובעיר כרבלא' כיתרו מפגינים את הקונסוליה האיראנית, קרעו את תמונותיו של מנהיג איראן ח'אמנאהי והשמיעו קריאות גנאי נגד מפקד כוח קדס, קאסם סלימאני. יועצו הבכיר של יו"ר המג'לס, חסין-אמיר עבדאללהאן (Hossein Amir Abdollahian), האשים בציף בחשבון הטוויטר שלו (25 באוקטובר 2019) את ארה"ב, "המשטר הציוני" (ישראל) וערב הסעודית בניסיון לנצל לרעה את דרישותיהם האמיתיות של אזרחי עיראק כדי

לערער את היציבות והביטחון במדינה ולהפיל את הממשלה בבגדאד. זאת, על מנת להכשיר את התנאים להתערבות זרה.

◀ דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), הביע צער על האירועים האחרונים בעיראק, שהובילו למותם ולפציעתם של עשרות בני אדם ולפגיעה ברכוש ציבורי, ואמר, כי איראן עוקבת בדקדקנות וברגישות אחר ההתפתחויות. הוא ציין, כי איראן תומכת בדרישות העם העיראקי, כפי שאושרו על-ידי ראש ממשלת עיראק ואנשי הדת השיעים הבכירים, והביע ביטחון ביכולתם של הממשלה, העם ואנשי הדת הבכירים בעיראק להתגבר על הבעיות באמצעות אחדות. מוסוי הדגיש, כי מאז כינונה של "עיראק החדשה", איראן תמכה בממשלה ובעם בעיראק וניצבה לצד שכנתה בתקופות קשות (פארס, 26 באוקטובר 2019).

◀ בעקבות חידוש המחאה בעיראק, קרא עורך היומון הרדיקלי כיהאן, חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), ל"צעירים המאמינים והמהפכנים של עיראק" ולמיליציות השיעיות העיראקיות להשתלט על שגרירויות ארה"ב וערב הסעודית בבגדאד. שריעתמדרי טען, כי קיימות עדויות ברורות המצביעות על מעורבות שגרירויות אלה בארגון המהומות, ולפיכך יש להשתלט עליהן בדומה להשתלטות על שגרירות ארה"ב בטהראן בנובמבר 1979 (כיהאן, 30 באוקטובר 2019).

◀ 112 חברות איראניות מתחומי הטכנולוגיה, התקשורת, הבנייה, המזון, הרכב והתעשייה ישתתפו ביריד המסחרי הבינלאומי ה-46, שיתקיים בתחילת נובמבר בבגדאד. האחראי על הדוכן האיראני ביריד, עלי-רזא צדרזאדה (Alireza Sadrzadeh), אמר, כי הדוכן האיראני יהיה הגדול ביותר מבין 23 המדינות המשתתפות ביריד וישתרע על פני 2,500 מ"ר, כ-15% משטח היריד כולו (תסנים, 28 באוקטובר 2019).

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זריף (Mohammad Javad Zarif), נפגש ב-28 באוקטובר 2019 בדוחא שבקטר עם נשיא כורדיסטאן העיראקית, נצ'רואן בארזאני (Nechirvan Barzani). בפגישה, שהתקיימה בשולי ועידת הביטחון האזורית, דנו השניים בהתפתחויות בעיראק ובצפון סוריה (פארס, 28 באוקטובר 2019).

**פגישה שר החוץ האיראני עם נשיא כורדיסטאן העיראקית
(פארס, 28 באוקטובר 2019)**

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זרף, נפגש ב-26 באוקטובר 2019 בטהראן עם מחמד עבד אלסלאם (Muhammad Abd al-Salam), דובר תנועת אנצאראללה (המורדים החות'ים בתימן). זרף הדגיש את הצורך בפתרון מדיני למשבר בתימן ואת תמיכת איראן בכינון הפסקת אש ובדיאלוג בין הקבוצות השונות בתימן. הוא שב והביע את נכונות איראן להגיש סיוע הומניטרי לתימן. דובר החות'ים הודה לזרף על תמיכת איראן בעם התימני ודיווח לו על ההתפתחויות האחרונות בתימן ועל המאמצים לסיום מלחמת האזרחים (איסנ"א, 26 באוקטובר 2019).

**פגישת שר החוץ האיראני עם דובר החות'ים בתימן
(איסנ"א, 26 באוקטובר 2019)**